

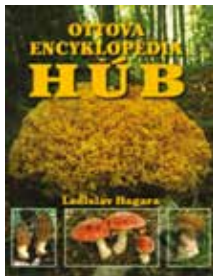
Ladislav Hagara. Ottova encyklopédia húb.

Ottovo nakladateľstvo: Praha 2015. 1152 s. ISBN 978-80-7451-408-1

Huby tvoria v systéme živých organizmov na našej planéte Zem samostatnú ríšu. Praktických hubárov zaujímajú predovšetkým tie makromycéty, ktoré možno využiť v kuchynskej príprave ako racionálnu potravu, ktorá je nielen zmyslovo atraktívna, ale obsahuje aj bioaktívne látky s priaznivými účinkami na ľudský organizmus. Medzi lekármi a zdravotníkmi je veľká skupina tých, ktorí sa venujú vo voľnom čase hubárčeniu a takmer každý lekár sa môže v klinickej praxi stretnúť s mykointoxikáciami, pričom niektoré sú mimoriadne závažné, vrátane letálnych otráv. Ak chce niekto hubárčiť, musí mať bezpodmienečne aspoň základné vedomosti o jedlých, nejedlých a jedovatých hubách. Pri určovaní húb musíme posudzovať celý komplex biologických morfológických znakov, ktoré porovnávame s opismi a vyobrazeniami v atlasoch húb.

RNDr. Ladislav Hagara, PhD., súčasný predseda Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV, je v súčasnosti najplodnejším autorom mykologickej literatúry na Slovensku. Je autorom a spoluautorom 36 knižných publikácií, viaceré z nich vyšli aj v češtine, francúzštine, nemčine, holandčine a maďarčine. Nedávno mu v Ottovom nakladateľstve, s.r.o. (v roku 2015 ako 2 591. publikácia) vyšla **Ottova encyklopédia húb**, ktorá dostala na stránkach mykologického časopisu Sprav Slov Mykol Spol [1] prívlastok „najväčší atlas húb na svete“ a ktorá vzbudila v odbornej mykologickej verejnosti mimoriadne pozitívne ohlasy.

Kniha je v pevnej väzbe, veľkého formátu s rozmermi 297 × 235 × 55 mm, má hmotnosť 3 930 g. Na 1 152 stranách je popísaných celkovo až 3 230 druhov a odrôd húb, z toho 618 jedlých, 2 387 nejedlých, 209 jedovatých a 16 smrteľne jedovatých húb. Pri každom názve huby je piktogram, ktorý označuje, do ktorej podskupiny húb patrí. Z hľadiska lekárskej mykológie je škoda, že autor nepoužil pri označení piktogramy jedovatých húb s číslami podľa klinicko-patofyziologickej klasifikácie otráv hubami [2] tak, ako to už urobili niektorí iní autori [3]. V klinickej medicíne je to významná

edukačná i praktická pomôcka pre efektívny manažment mykointoxikácií [2,4,5].

Huby sú v encyklopédii zoradené do čeladi a rodov na základe najnovších vedeckých poznatkov, odvodených nie z vonkajšej morfológie, ale z genetickej príbuznosti. Opisy húb sú úsporné, pritom výstižné a zrozumiteľné. Cenné sú informácie o biotopoch jednotlivých húb, t.j. miestach ich rastu či substrátov vrátane väzieb na dreviny a pôdne typy,

ako aj údaje o vertikálnom rozšírení daného druhu, t.j. od nížin po vysokohorské pásmo.

Huby sú zobrazené na 4 170 farebných fotografiách, pričom sám autor prispel 2 282 fotografiami, ostatné sú od 104 slovenských, českých a ďalších zahraničných autorov, ktorí sú uvedení v tiráži knihy.

Ottova encyklopédia húb svojim rozsahom, obsahovou textovou náplňou, technickým spracovaním i farebnou fotografickou dokumentáciou je unikátnym knižným dielom, ktoré prekročilo naše i európske hranice. Jeho čítanie prináša nielen cenné vedecko-odborné informácie, ale aj estetické zážitky z ríše húb.

Literatúra

1. Janitor A. Najväčší atlas húb na svete. Sprav Slov Mykol Spol 2015; 41(12–19): 44–46.
2. Gavorník P. Otravy jedovatými hubami. Veda: Bratislava 2002. ISBN 80–224–0670–8.
3. Škubla P. Veľký atlas húb. Príroda: Bratislava 2007. ISBN 9788007015005.
4. Gavorník P. Otravy hubami. In: Kiňová S, Hulín I et al. Interná medicína. ProLitera: Bratislava 2013: 1092–1093. ISBN 978–80–970253–9–7.
5. Gavorník P. Komentár k práci Výplach žaludku při perorální intoxikaci – sporné pohledy na problematiku autorů Večeřa R, Ondra P, Jezdinský J, Adamus M (Čas Lék Čes 2015; 154(4): 174–175). Čas Lék Čes 2015; 154(6): 307.

doc. MUDr. Peter Gavorník, PhD., mim. prof.

✉ peter.gavornik@sm.uniba.sk

II. interná klinika LF UK a UN

www.uniba.sk

Doručeno do redakce 28. 12. 2015